

Ποια διαφορά έχει το είδωλο από την εικόνα;

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Ἡ βασική διαφορά τοῦ εἰδώλου ἀπό τήν εἰκόνα ἔγκειται σ' αὐτό πού ὑπογραμμίζει ὁ ἅγιος Θεόδωρος ὁ Στουδίτης, ὅτι ἡ εἰκόνα εἶναι «ὁμοίωση» μέ τό ὑπαρκτό, ἐνῶ

τό είδωλο είναι «όμοίωση» μέ τό άνύπαρκτο. Έπομένως είναι πλάσμα, φαντασία, άπάτης όμοίωμα. «...ψεύδους και άπάτης όμοίωμα..., ψευδές τό είδωλον άνειποΐσιν μίμημα· τήν δ' αΰ εικόνα, τοϋ άληθοϋς άφομοίωμα». Δηλαδή, μέ άλλα λόγια, τό άρχέτυπο τοϋ είδώλου είναι άνύπαρκτο, είναι φανταστικό είδωλο, δέν είναι πραγματικό πρόσωπο, ένϋ ή εικόνα έχει συγκεκριμένο ύπαρκτό άρχέτυπο, είναι όμοίωμα τοϋ άληθινοϋ και ύπάρχοντας Θεοϋ. Η εικόνα άπεικονίζει αυτό πού ύπάρχει πραγματικά, ένϋ τό είδωλο δέν έχει μιά τέτοια δυνατότητα, δηλαδή δέν άπεικονίζει μιά πραγματική Θεότητα. Ένϋ π.χ. ή εικόνα τοϋ Χριστοϋ άπεικονίζει τό πρωτότυπο, τόν Σαρκωμένο Υίο και Λόγο τοϋ Θεοϋ, τό άγαλμα τοϋ Δία τί άπεικονίζει; Ένα ξόανο πού λατρεύεται καθεαυτό. Γι' αυτό τό λόγο τά είδωλα άπαγορεύονται από τό Νόμο τοϋ Μωυσηΐ στην Παλαιά Διαθήκη.

Μετά τή Σάρκωση όμως τοϋ Λόγου τοϋ Θεοϋ έχουμε τή δυνατότητα τής περιγραφής Του. Η εικόνα τοϋ Υιοϋ τοϋ Θεοϋ δέν άποτελεί είδωλική κατασκευή, αλλά άπόδειξη και όμολογία τής ένανθρωπήσεϋς Του. Άν έπιχειροϋσε νά περιγράψει κανείς σέ εικόνα τόν Υίο και Λόγο τοϋ Θεοϋ, πριν από τή Σάρκωσή Του, κάτι τέτοιο θά άποδεικνυόταν, «όχι μόνον φαϋλον, αλλά και έκτοπον, τόν μή Σαρκωθέντα Λόγον σάρκα τοπάζειν». Και αυτό διότι έφόσον δέν ύπήρχε πρωτότυπο, θά έλεγχοταν ή πράξη του αυτή από τό Νόμο τοϋ Θεοϋ πού λέει: «Τίνι όμοιώματι, όμοιώσατέ με»; (Ησ. 40, 18).

Άλλά οι εικόνες τής Έκκλησίας μας, τής Θεοτόκου και τών Άγίων, άποτελοϋν άπεικονίσεις πραγματικων ιστορικων προσώπων, τά όποια βρίσκονται σέ άμεση σχέση, προσωπική και οϋσιαστική, σχέση κοινωνίας μέ τόν Ένα και Μόνο άληθινό Θεό.

Είπατε ότι τά είδωλα άπαγορεύονται από τό Νόμο τοϋ Μωυσηΐ στην Παλαιά Διαθήκη. Πώς όμως ο Θεός φαίνεται νά έπιτρέπει τήν κατασκευή δυό γλυπτων άνθρωπόμορφων Χερουβίμ και τήν τοποθέτησή τους στη σκηνή τοϋ Μαρτυρίου; Δέν ήταν αυτά είδωλα;

Τά άνθρωπόμορφα Χερουβίμ πού κατασκευάστηκαν και τοποθετήθηκαν επάνω στη σκηνή τοϋ Μαρτυρίου δέν ήταν είδωλα, δηλαδή άπεικονίσεις φανταστικων όμοιωμάτων μέ άνύπαρκτο άρχέτυπο, αλλά άπεικονίσεις άσωμάτων Άγγέλων, έτσι όπως είχαν έμφανιστεί στους πατριάρχες τοϋ Ισραήλ (Γεν. 3, 24. 16, 11. 19, 1. Έβρ. 1, 14).

Ο άγιος Θεόδωρος ο Στουδίτης και όλοι οι Πατέρες τής Έκκλησίας όνομάζουν τά όμοιώματα αυτά «έκτυπάματα» και «μορφώματα» και τονίζουν ότι ο Ίδιος ο Θεός φαίνεται νά έπιτρέπει τήν κατασκευή των ιερων αυτων συμβόλων, δηλαδή τά όμοιώματα των Χερουβίμ ή τήν Κιβωτό ή τή σκηνή τοϋ Μαρτυρίου κ.λ.π. Διότι τά

ἱερά αὐτά σύμβολα παιδαγωγοῦσαν τόν περιούσιο λαό τοῦ Ἰσραήλ ὥστε νά συνειδητοποιεῖ ἀφ' ἑνός τή διαρκή παρουσία τοῦ Θεοῦ στή ζωή του καί ἀφ' ἑτέρου τό χρέος του στό νά ἀποδίδει λατρεία πρός τόν Ἕνα καί Μόνο ἀληθινό Θεό.

Ὁ ἅγιος Θεόδωρος ὁ Στουδίτης ἀναφέρεται στά «έκτυπώματα» αὐτά καί λέει ὅτι γιά τόν παιδαγωγούμενο ἄνθρωπο τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἦταν ἱερά σύμβολα, τά ὁποῖα «ἤ εἰς τύπον Χριστοῦ αἰνιγματωδῶς παραλαμβάνεται» (χάλκινος ὄφιος) ἢ γενικῶς ἀποτελοῦν «προχάραγμα ἐναργές... τῆς ἐν πνεύματι λατρείας». Καί σέ ἄλλο σημεῖο: «Δι' ἐκτυπωμάτων καί μορφωμά-των τινων συμβολικῶς ἀνάγεσθαι τόν Ἰσραήλ, ἐπί τήν τοῦ Ἐνός Θεοῦ, ὡς ἐφικτόν θεωρίαν καί λατρείαν».

Πηγή: Από το βιβλίο «Τί ξέρεις εσύ για τις εικόνες;»

Εκδ. «ΕΤΟΙΜΑΣΙΑ», Ι.Μ. Τιμίου Προδρόμου Καρέα

imaik.gr